

31. 7. 2002

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Závazky z her a sázek

V běžném životě obvyklé záležitosti jako hry a sázky o něco a následné výhry jsou často spjaty s euforickými pocity, které ale mohou rychle vyprchat, pokud víme, jak jsou tyto skutečnosti upraveny právem. Což nás ochrání mnohemu nemilému překvapení.

V běžném životě obvyklé záležitosti jako hry a sázky o něco a následné výhry jsou často spjaty s euforickými pocity, které ale mohou rychle vyprchat, pokud víme, jak jsou tyto skutečnosti upraveny právem. Což nás ochrání mnohemu nemilému překvapení.

Lidské povaze je soutěživost vlastní jako jedna ze základních vlastností. Pomáhala a pomáhá přežít schopnějším jedincům a často je na tomto povahovém rysu stavěn i základ různých obchodních strategií, které ovlivňují náš život a jako důležitý společenský faktor jsou též regulovány právem obchodním s úpravou o nekalé soutěži. (§455 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník)

Soutěžení je ale upraveno i v zákoníku občanském, hlava osmá § 845-6 a negativně i v zákoně trestním. Pojem hra ani sázka sice upraven přímo není, ale přijímá se jejich charakteristika.

Hra je určitá činnost (fyzická či duševní), která se odvíjí podle určitých pravidel a při které může dosáhnout stanoveného cíle jeden z účastníků jako vítěz (v případě shodného výsledku nastoupí zvláštní řešení či opakování hry). Pokud je hra jednostranná, znamená to, že jedna strana slibuje straně druhé plnění v závislosti na výsledku hry. U dvoustranné hry se předpokládá aktivní účast obou stran při hře.

Sázka se pojímá jako smlouva buď jednostranná - při které se jedna strana zavazuje plnit v případě, že se ukáže tvrzení sázející se strany nepravdivým - nebo dvoustranná, když se strany k plnění zaváží vzájemně a dlužníkem se stává vždy ten jehož tvrzení se ukázalo jako nepravdivé. Vtip je v tom, že žádná ze stran si u tvrzení není předem zcela jista předmětnou skutečností - či spíše obě strany věří v to, že budou mít pravdu a sporná skutečnost existuje, existovala či bude existovat v souladu s jejich výkladem.

Jako sázka či hra je posuzován i los - jako poukaz slibující odměnu, pokud bude vytažen symbol, kterým je los označen, při tahu prováděném podle určitých pravidel. Obdobně i los stírací, kde losování a tah provádí jakoby přímo sám potenciální výherce.

Byť není upraven přímo pojem hry a sázky - upravuje právo některé z nich vzešlé důsledky. Vychází se, jako mnohde jinde, z římského práva, které znalo pojem naturální obligace - nežalovatelné pohledávky, pod které spadaly také závazky z her a sázek. Příčinou vzniku naturálních obligací bylo nejtypičtější situace, které nastávaly, když se otrok nebo nezletilý stal dlužníkem, ale protože otrok nebyl subjektem práva a svého pána zavazovat nemohl - nemohla vzniknout řádná obligace, ale hospodářské poměry si vyžadovali plnění dluhů.

Při hře a sázení jde o závazek, který vznikne jedné straně vůči druhé, a to na základě výhry či prohry. Dlužník má morální povinnost plnit svůj dluh a „vítězný“ věřitel má nárok na ono plnění. Již Římané ale řadily tento vztah do zmíněné kategorie, která je vytvořena jako specifická část závazků, a to sice takových, které nevzniknou jednáním proti právu, ale spíše po právu - a to sice z nepojmenované smlouvy (nazvěme ji smlouvou o hře či sázce) a přestože jejich plnění není soudně vymahatelné, tak mají oporu v právu.

Je zde morální povinnost stran plnit, ale společnost od tohoto vztahu mezi fyzickými osobami dává jednu ruku pryč a nedonucuje dlužníka plnit, ale druhou rukou (to je ta zvláštnost) posiluje postavení věřitele tím, že pokud již je plněno - je plněno v souladu s právem a věřitel se přijmutím dluhu bezdůvodně neobohacuje. Dlužník tak nemá možnost ho žalovat pro bezdůvodné obohacení ani možnost dožadovat se vrácení plnění z důvodu omylu v tom, že ho věřitel vlastně nemůže k plnění dohnat soudně. Dobrovolné plnění ze hry či sázky se tedy nestává pro druhou stranu bezdůvodným obohacením, a to protože je opřeno o právní důvod, který má sice podobu naturální obligace, ale přesto je dostatečný.

V našem občanském zákoníku tento vztah upravuje § 455 odst. 2, který říká, že za bezdůvodné obohacení se mimo jiné nepovažuje přijetí plnění ze hry nebo sázky uzavřené mezi fyzickými osobami a vrácení peněz do hry nebo sázky půjčených - s tím, že u soudu se však těchto plnění není možno domáhat. Tyto pohledávky, byť platné, nelze ani použít k zajištění závazků.

Odlíšná je tedy situace, pokud jde o hry či sázky provozované státem nebo výherními podniky, které mají od státu povolení k tomuto druhu činnosti. Čímž si stát mimo jiné hlavně snaží zabezpečit solidní daňový příjem z lukrativní podnikatelské činnosti, které tak dodá monopolní punc legitimacy právně podpořeným nárokem na zisk deklarovaných výher. Nutno dodat, že se zároveň snaží chránit „nebohé“ občany před podvodníky provozujícími podivné hry a sázky, a to ani nehledě k těm, které přímo úmyslně svádějí vidinou výhry k účasti na hře a následnému jistému okradení soutěžících. Známe to „vekslácké“ skořápkáře a jim obdobné filuty má zlikvidovat ustanovení §250a trestního zákona zakazující provozování peněžní nebo jiné podobné hry nebo sázky, jejichž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry všem účastníkům. Toto jednání je trestním činem.

Nenechme se tedy klamat lživou představou o možnosti snadného a dobrého zisku při různých sázkách a hrách mezi fyzickými osobami - natož při účasti na pyramidových hrách, které v ničem nezaručují výnos a spíše jsou často za hranicí zákona a jsou založeny vyloženě na podvodném mámení peněz z důvěřivých lidí.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)